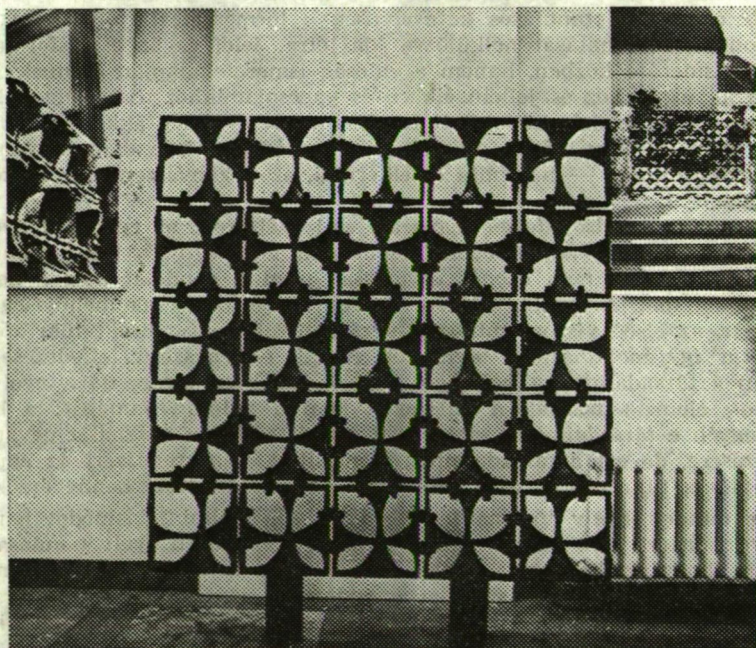

nyelv jellemzőit. Olyan téves visszasugárzást adhat ez, mintha nem minden nyelv torzítaná — a maga módján — a tükrözött valóságot (tehát a magunké is), csak az az idegen, amelyikkel éppen barátkozunk.

Ezért is hasznos kísérlet olyat választani első idegen nyelvnek, amelyik keveset tartalmaz az esetlegességekből, de annál többet a közösből, vagyis „a” nyelvre jellemző vonásokból. Amelyben például megvannak a szófajok, de nincsenek benne nyelvtani nemek és ehhez tapadó deklinációs különbségek. Amelynek szóalkotásában egyensúlyban van a szóképzés és a szóösszetétel használati aránya. Amelynek alaktanában megvan az agglutináció, a toldalékolás (a többesjel és a tárgyrag képében), de nincsen sem zárt deklinációs rendszer, sem toldalékoló alakok hosszú és nyitott sora, mert a viszonyítások rövid segédszókkal fejeződnek ki. Amelyekben tehát lehetőleg minden megvan, ami a gondolatátadáshoz kell, és lehetőleg semmi sincsen, ami történetileg lerakódott fölösleg volna.

Zamenhofnak — s az ő kezdeményezését folytató, idestova évszázados mozgalomnak — sikerült a valóság szemlélő (de egyben valóságtorzító) színes szemüveg-fajták sokféle árnyalatából kikevernie azt, amelyik a legközelebb áll a szintelenhez. Rajta keresztül — ha elsőnek tesszük fel a magunké után — nemcsak a többi idegenre láthatunk majd jobban, reálisabban, hanem, visszapillantva, még a magunk anyanyelvére is.

LEHOCZKY JÁNOS KOVÁCSOLTVAS KAPUJA